

جمعه سیاه در ایران و گزارش‌های مطبوعات خارجی

اشاره

در فصل تابستان مثل همه فصول سال، رخدادهای سرنوشت‌سازی در تاریخ تحولات سیاسی-اجتماعی کشور ما به وقوع پیوسته است که یاد و خاطره آنها هیچ‌گاه از حافظه تاریخی این ملت پاک نخواهد شد:

۱. حمله ددمنشانه ناوگان دریایی امپریالیسم امریکا به هواپیمای مسافری ایران در ۱۳ تیر سال ۱۳۶۷ که نقش تعیین‌کننده‌ای در مظلومیت ملت ایران، وحشی‌گری مدعیان دموکراسی و حقوق بشر و پذیرش قطعنامه ۵۹۸ و پایان جنگ تحمیلی داشت.

۲. انفجار دفتر حزب جمهوری اسلامی در خیابان سرچشمه تهران در ۷ تیر سال ۱۳۶۰ و شهادت مظلومانه و ناجوانمردانه ۷۲ تن از مسئولین جمهوری اسلامی که نقش تعیین‌کننده‌ای در افشای چهره پلید نفاق و لیبرالیسم نقابدار در ایران داشت.

۳. عملیات افتخارآمیز مرصاد علیه منافقین حقیق و وطن‌فروش در ۵ مرداد ۱۳۶۷ که هرچه بیشتر چهره جاسوسی و سرسپرده این جریان ضد ملی و ضد دینی را برای ملت ایران برملا کرد.

۴. صدور فرمان مشروطیت در روز ۱۴ مرداد ۱۲۸۵ هـ که به طور کلی ساختار نظام سیاسی در ایران را دگرگون و برای همیشه سلطنت را در درون یک خانواده، موروثی و قانونی جلوه داد.
۵. آغاز بازگشت آزادگان سرفراز دفاع مقدس به میهن اسلامی در ۲۶ مرداد ۱۳۶۷ که نماد پایداری و مقاومت در جنگ تحمیلی بود.
۶. کودتای امریکایی-انگلیسی ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲ علیه نهضت ملی شدن صنعت نفت و بازگشت مجدد شاه به سلطنت توسط اربابان خارجی.
۷. شهادت روحانی شهید سید علی اندرزگو به دست مزدوران ساواک نظام مشروطه سلطنتی در ۲ شهریور ۱۳۵۷ که نماد بیداری روحانیت آگاه و مبارزه در شرایط خفقان رژیم مشروطه سلطنتی در ایران بود.
۸. انفجار دفتر نخست‌وزیری در ۸ شهریور ۱۳۶۰ و شهادت رئیس‌جمهور محمدعلی رجایی و نخست‌وزیر دکتر محمدجواد باهنر که نشان‌دهنده شقاوت منافقین کوردل و مظلومیت نظام جمهوری اسلامی در جهان بود.
۹. شهادت آیت‌الله قدوسی و سرتیپ وحید دستجردی به دست منافقین شقی در ۱۴ شهریور ۱۳۶۰ که نماد سازش‌ناپذیری منافقین مزدور با ملت مظلوم ایران و انقلاب این ملت بود.
۱۰. قیام خونین ۱۷ شهریور سال ۱۳۵۷ روز جمعه سیاه و کشتار مردم مسلمان ایران به دست مأموران رژیم ستم‌شاهی که نماد پایان کار نظام سلطنت و اوج شقاوت این نظام نسبت به ملت ایران بود.
۱۱. بالاخره آغاز جنگ تحمیلی و دفاع مقدس در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ که نماد فرهنگ ایثار، پایداری و استقامت رزمندگان اسلام در مقابل کفر، نفاق و شرک در جهان و در تاریخ انقلاب اسلامی بود.
- اگرچه همه وقایع مذکور به نوعی برهه‌های ویژه تاریخ این مرز و بوم و نشانه‌هایی برای پیدا کردن مسیر هویت و تعالی ملی و دینی و تاریخ دویست‌ساله اخیر به حساب می‌آیند و اگر نسل‌های دیگر روشنگری این رخدادها را فراروی آینده قرار دهند هیچ‌گاه گرفتار گم‌گشتگی نشانه‌ها نخواهند شد، اما بازخوانی بعضی از این رخدادها که در فضای انقلاب اسلامی به وقوع پیوست به ما کمک می‌کند که گذشته تاریخی پر رنج و تعب خویش را فراموش نکرده و عظمت باز یافته ملی و دینی خود را که از برکت انقلاب اسلامی حاصل شد فدای زیادی خواهی‌ها و جاه‌طلبی‌ها نسازیم.

در این بخش تلاش می‌کنیم برای زنده نگه‌داشتن یاد و خاطره شهیدای دو واقعه جانگداز مربوط به انقلاب اسلامی، نگاه رسانه‌های داخلی و خارجی آن دوران را بازخوانی نماییم.

جمعه سیاه در ایران

مقاله «جمعه سیاه در ایران» گزارش بخش انگلیسی روزنامه لوموند پاریس در روز ۱۷ سپتامبر ۱۹۷۸ مربوط به کشتار ۱۷ شهریور/۸ سپتامبر ۱۹۷۸ میدان ژاله تهران به دست دژخیمان رژیم پهلوی و نظام مشروطه سلطنتی می‌باشد. این مقاله به همراه تعداد دیگری از مقالات روزنامه‌های خارجی در جزوه‌ای تحت عنوان «گزارش کوتاه درباره جمعه سیاه» در سال ۱۳۵۷ در ایران منتشر گردید. گردآورنده این جزوه مشخص نیست. ناشر این جزوه تحت عنوان «نشر جمعه سیاه» عنوان شده است.

به بزرگداشت یاد و خاطره شهیدای گران‌قدر ۱۷ شهریور میدان شهدا، گزیده‌ای از این گزارش را که در نوع خود جالب و در بردارنده حقایقی از ماهیت انقلاب اسلامی و سلوک بعضی از جریان‌های به‌ظاهر ملی و دینی در آن شرایط بحرانی نسبت به انقلاب خونین ملت ایران است، منتشر می‌کنیم.

آنچه در این گزارش از دید یک خبرنگار خارجی جالب توجه است و می‌تواند بیانگر میزان وزن حضور شخصیت‌ها و جریان‌های مختلف در انقلاب اسلامی و همراهی آنها با نهضت ملت ایران به رهبری امام خمینی باشد موارد زیر است که در این گزارش مطرح شده:

۱. دروغ‌پردازی رژیم شاه در وصل کردن انقلاب اسلامی به نیروهای بیگانه!
۲. بی‌نظیر بودن حضور مردم در صحنه انقلاب؛
۳. اعلام برائت بعضی از روحانیون مثل شریعتمداری و بعضی از احزاب مثل جبهه ملی و نهضت آزادی از موافقت با راهپیمایی‌های مردمی انقلاب؛
۴. حقیر بودن جریان‌های به‌ظاهر ملی - مذهبی در مقابل عظمت حضور مردم در انقلاب و پیروی از رهبری امام؛
۵. رهبری بلامنازع انقلاب توسط خمینی کبیر؛
۶. ددمنشی رژیم پهلوی در کشتار مردم؛
۷. حضور سربازان اسراییلی در کشتار ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ در میدان ژاله.

گزارشی کوتاه

در باره

جمعهٔ سیاه

نقل از: جراید و خبرگزاریها

گزارشی ازبخش دولتی وزارت معادن و صنایع

۱۷ سپتامبر ۱۹۷۸

جمعۀ سه‌شنبه در ایران :

مشکل اصلی در ایران مسأله آزاد بیخشی است .

تبرستان - آنچه که دروفا بود با روشت و ارتباط ازین بود هم قرار رسید تبرستان
و یازده شهری دیگر در مجموع روز جمعه هشتم سپتامبر ختم خورد زانروی حکومت
نظامی پارکود . بدینال امکانی برقیقت نظامی راه پیدایی طرزانی هفتم سپتامبر که طایفم
مستویت اجتماع از طرف دولت توانستند جمعیت هفتگی که مسأله کار تخریب
ناظران شرکت کنندگان و ازین نظامی راهات را پیش ازین و نیم میلیون نفر بودند -
کرد هم جمع کنند . حکومت مجبور بود از خود مکی اسلحه نشان و هدیه بزرگ
آبروی بر باد بیرون در وقت ، حکومت نظامی و استراتیجی و مریه ای با ف
داشت : " که این نظامی راهات بخران و استراتیجی و مریه ای با ف
حکومت و ازین اساسی میباشد و نظامی کنندگان میخواستند خبر تری بیان کنند
این را نیز بنظران واقعیت منحصی و مسلم و بنظران اینم که توسطه از طرف نیرو -
های پیگانه طرح برزی شده ، آزاد بهای نزدی و استقلال ملی با رابطه
انداخته و میخواستند مایع رشید حرکت ایران شود به دولت بزرگ تنها مجری و مسئول
فائزین اساسی میباشد برای ششاه اعلام حکومت نظامی در شهرهای تبرستان -
شیراز - قم - اصفهان - آذربایجان - اهواز - مشهد - شیراز - قزوین - گچ -
کازرون و خرمین میباشد .

عید و روز و ساعت ۹ بعد از ظهر تا آمدن روز جمعه قاضی است و هرگز
نظامی راهات اجتماع میفرغ اعلام میخورد .

گزارشی کوتاه در باره جمعۀ سه‌شنبه
به نقل از خراسان و خبرگزاریها

شیر جمعۀ سه‌شنبه
بها : ۱۷ ریال

مقدورست اهل رزم از ایشان، که به بیان انصاف همی، همت بخند و چونند این دهن و زار کردند باطل کردند که مایل بهینقت زندگی بوم و زار به مخاطب و سوره سیمه رزم، بومسیر که بیست هفت، ابریز، جبهه، علی، که بیست، مدد و امیری شد و است صورت کوب البته جبهه علی رحمت و با نیزه طهارت خیا با بی را تا دیده سحر و در همین آن خصوصیت و در یک که موهبت عملی بسیار ی طهارت مساعد نیست و مکرر طهارتی منتهی به وجهی تراکی خواهد شد روز ۶ سپتامبر صبح ۷ تا ۹ صبح و همین روز ۱۱ اردی بهار که به مد همی طهارت بر دنیا است چرخ خود را بر زمین افکند ساخت و خصوصاً به وضع عملی مخالفین سیاسی و بیانی که در وقت تیرید امی اتفاق سکون، به نظر و، مخالفین باطله آزاد پیشی آن مورد زاریات قرار دهند به اینکه ایس از اسکرم مطابق، اویسک برای اینکه حکومت به روشی خاص دست بزند این بر ما به الزام آور

است .
از آنکه ساختی که شاه در کربلا حکومت نظامی بر ماست بزوال غل و مجلسی ایس بودی که اموری چنین است بر ما بیاید مورد اتفاق و امیر انور است . در واقع همین ایسی بود که بر ما خد اسکوت نظامی شد . شما یک مجوز بر ماست از خبری و روزی و حاشیه ۶ سپتامبر کوبی کند روزیکه گروه تیموری از خیا با بی کوبد که کمین رزمان با بیخت به حرکت در آمدند . لفظ تند بر وجهی از و بیسی بود که در این گروه طهارت کند که در میان ایشانند و ای از امین و سیمه بود که پیش بیس بودی که بر وجهی و بیضا با و صلحهای خود را روزی و بیسی در لفظی از بیس بود بیس کنی، مگر با و بیسی از آن و پاره جان کوبت با بیسی و پاره که بر ما را زشتی . چرا که و کبی .

۴

روز جمعه صبح رسایل طلبه سکنی نظامی و پناه اهل رزم از ما حسابی با بیخت بستند . - میار آن کلام خود بر ما صلحهای خود را از خود را سوزی و کفران شاه زنده آید آن که کفری هم به شنبه هستند - شب میل از روز جمعه بعد از آنکه بلا حظه ای از ایران اعلام تمام استخباری بدان ناله را تا خبری از کابل صلح خود کرده بودند . این میدان ۱ میدان ۱ (اخبار یاد برد جان و خویش آنرا به و همان میدان شهبه اما دیده بستند .

فرار بود و وضعی میدان بر ما به روز جمعه هفت سپتامبر تمام بود و از خود روزی از حکومت نظامی بیتا ز: ۵۰۰۰۰ بجهار و پناه کردند و وضع روز جمعه در میان سوزان جمع شده بودند و روانگی سینه ها میان را حاشیه بری کله ها سوخت با کله ها کرده بودند دعای تیراند از بیس از مطلق سازی شدند و در یک و پناهی صلحی راه را رسد کرده بودند و جان و روزی به همگی نمیدانستند .

طهارت روز ۶ سپتامبر رویداد نظر که در واقع ایران هم بطور سوده و زلم را بر ما در طهارت روز ۷ سپتامبر پنجشنبه ۱۴ شهریور سکنی حکمی صورت شاه بود بر ما از امیران روز پیش به سولیم تانین و بطم از کرده بود که از همه صورت ملک برای جلوگیری از پیشگیری از بیس استناد کنند . آیت الله تهرانی برای یاد روز ظهور اعلام کرده این تجمع بدستور خود علیه تم بیرون است و ما می طهارت خود را از ایران در هنگام طهارت جدا کردیم تا این در هنگام این طهارت مذمه های تند هستند که آیت الله العظمی روح الله خبیبی به روز میکنند .

«سربازان باطنی خیمه‌ها را در آنجا تکیه کردند» - «سربازان شکارگاهها را در آنجا تکیه کردند» و «سربازان جوان را بیگانه کرد»^۴ .
 مطبوعات بریتانیا به واقع روزجمعه صبح در آنجا به تصمیمات حکومت در مورد سیاست آلمان نازی که در روزهای آغاز شد خمپورهای پراکنده در طول آن روز بود که به هرگز نداشتند، عطفه‌ای از آنجا دریافت‌کنندگان را به سایر بلاد اروپا به آثار ترسیم یکشنبه و ریشه‌ها خفته کردند.
 جمعه ۸ سپتامبر نخستین روز بود که ایران بعد از روز ۱۴۶۳ هجری است . یکی از جنگجویان مخالفین مذهبی قبل از اینجی شدن این قبل تمام واقعی سخن گفت و رقم گفته‌ها را ۵۰۰۰۰ نفر اعلام کرد که البته تا بعد از این رقم خیلی مشکل است ولی اکثری از این اقلی این رقم را قبول کرده‌اند .
 پایه‌ها در طول زمان ساخت که در میان اروپایی مصلی یعنی اعلام مصلی اروپا در ۱۹۶۳ (۱۳۴۲) خورشیدی خورشید بود و است
 اولین مصلی در ۱۹۶۳ (۱۳۴۲) خورشیدی خورشید بود و است
 اوج هر روز جمعه اعلام کرد که نقطه ۵۸ نفر بوده و ۲۰ نفر مخرج شده‌اند از جمله ۱۰ نفر که در کتابت از یک انگیزه‌گزار گرومی از پناهگاه‌کنندگان اعدامی که از پناهگاه‌کنندگان خارجی تحریک‌ورانی می‌بودند .
 از راه‌کار که سربازان قطع ارتباط و باغ‌های اروپا کرد و در دست بعد از آنکه نگاه‌کنندگان به مورد پناهگاه آنجا راه‌روستای مختلف تهران حمله کردند و پنج‌شنبه صبح‌ها در راه‌های اروپا با این‌ها گفته‌اند اسرا را سکون اجرای حکومت نظامی محصور کردند، خدمت‌های پنج‌شنبه در همه پناهگاه‌کنندگان را به سربازان بازرگان و از این‌ها گرفته‌اند .
 این پناهگاه‌ها را با اینجی که تا بعد از این مصلی تا ظهور تمام صبح جمعه ۸ سپتامبر در آنجا راه‌روستای اروپا با این‌ها گرفته‌اند . این سربازان که در وقت اقت
 در شکارگاه‌ها هیچ یک کسی نیست می‌تواند که سربازان راه‌روستای اروپا

کندین چون سربازان و جمع‌آوری کرد و در کتابت از این جمع‌ها با این‌ها گرفته‌اند .
 نگاه‌کنندگان اروپا در شکارگاه‌ها توسط این سربازان و حاکم بودند .
 یکی بعد از آنکه در میان سربازان اروپا اعلام کارکننده و از
 خرابی‌ها و رویش در میان و در میان نگاه‌کنندگان اروپا در روزی می‌توانستند و
 مرتباً بیام‌مداد که در طول اروپا که در راه پناهگاه و در ساعت ۸ بعد از ظهر
 تقریباً در آنجا ساعت بعد از شروع و در آنجا هیچ‌کس در میان رسید
 نگاه‌کنندگان اروپا که همراه سربازان در این وقت روزی به سربازان می‌توانستند
 توضیح دادند که هیچ چیز به درستی نمی‌توانست آنها به‌گفته‌اند که
 خمپورهای پراکنده است که گمانه‌ها از آنجا در این وقت از این سربازان می‌توانستند که
 ترانه‌ها و ترانه‌ها می‌توانستند و مردم با تمام این گفته‌ها و ترانه‌ها می‌توانستند که
 از مردم ایران می‌توانستند می‌توانستند .
 شعارها و این چنین بودند : « در روز پرستی . با یکی با اینجی . اسرا را
 نگه‌داران - خمپورهای پراکنده . شاه با اینجی است . » « حزب فقط حزب
 الله ! » « تنها چیزی که ما بر سر است حزب خدا است و چیزی غیر از حکومت
 اسلام . سبزه‌ها هم . »
 این گفتگو در وقت نسبت به شاه - سکتوری می‌توانستند شعارها و ترانه‌ها را
 مضمون به شاه - شاه - سکتوری می‌توانستند ای سکتوری می‌توانستند - سلطنت اروپا
 کی - خانه - سکتوری می‌توانستند ای سکتوری می‌توانستند - با اینجی
 آزادان بدست شده‌اند (« پناهگاه سال حکومت پناهگاه سال خجالت
 - هیچ‌کس در میان شاه راه‌روستای پناهگاه - بزرگ بود می‌توانستند - شاه سزا
 می‌توانستند .
 همه شعارها و ترانه‌ها در سربازان بودند حکومت این شعارها و ترانه‌ها
 در همه سربازان شده‌اند .

شهرتبر اتفاق افتاد، «چون شهرتبرترین منطقه است گفته می‌شود که...»
میدان خرمین و سراسر نمازگاه را می‌کنند تا آن جا که خرمین و دینوری به سلسله
پیوسته شده‌اند اما این نیز به مانند گزین خرمین در منطقه کارگزارین را و سلسله
و خرمین را در هر دو طرف پایتخت نامیده است.

کتابت وضع جمعه سه شنبان صبح بر بدی معلول سیاست آراء بیخشمی
است که از طرف کابینه شریک امامی اعلام شد. (۱)
روزانه هائی که روز شنبه صبح ۹ سپه‌پوشان نیز در میان بود به دست حکومت
مطلبی کالا سانسور شده بود ضمنی مانی مانند، اما کالج همدان مانی است که همان
آراء را آن چیزی چنین خاطر مانی مانند، اما کالج همدان مانی است که همان
راه آراء بیخشمی را داده دهد، گفته می‌شود که در طهران است یک سستی
اجتماعی مانی بر علیه شایع در روزهای آینده صورت به سپرد.

علاوه بر آن امپرسیو همچنان در مورد ریاضت همه، انحراف و بی‌بیشای مردم
از راه بود است که از رفته رجای اوضاع مسلم جلدگیری وزیر امور خارجه ایران
در راه گذار شده میگرد، سر حال امید بوقت برای این اقسام است در وقت بسیار
کم است. و در کنار این به یک از زمین چیه ملی که تا کنون به دست پهلوی
مدانی (سازان) ایجاد است برسی گفته که «بخاشی رسیده ام که در کمترین
پایگت اتفاق نداده، آتشی مانی زخم دیگرگان به بر سر است آسایشی»
همه زمانه به آتشی، در این باید به مانند که با این تمام چون دیگر گشای امکان
نداره، زخم بوقی خود را برای زمین بودن شکان با مخالفین از سستی
داده است مامنه مخالف این انتقال ارتش به زمین که به برضایه تعلقه
مفکد مردم به نماز و انگشت.

رومحل ظهور مسلم که در زمانان تنها ظهور سردی زمین شسته بود نقد
رو بودند در نوبت سوی برآمد این مانی، انگلیس سوری گویا می‌نمودم
آتش تیرگی بود بین غیرت را با مانی که همه جواز به به بون گفته در ایومت
نحت با ظهور آتش را گرفته بود

فاجعیهائی که با شجاعتی می‌نمودند، سینه های خود را در مقابل
سپه‌بانان گرفته بودند اما سراسر ایشان میگردند که حیوان بوزیران ایشان در
معترضین بر آمدن ای نیستند بر آراء بر بر روی و لغت با ارتش اسامه ای سرد
گردد و چند روز گذشته به حقیقت پیوسته بود

تا مصاد در شهرت آرزوی آمدن به هوا به ای حاملی کا مانند و مساوی
اسرا مانی در نوبت کا، میگرداد در زمان شسته شد میگرد.

و اسرا مانی کا رفتی بر آمد که سربازان ایرانی حاضر می انجام آن شسته شد
علیه این حقایق بر آمدی که اسامه را از تعلق کردند، بزود ایرانی بودند
در حالیکه بعد از آزادی آرزوی میگردید به دست که تعلق کنند آن اسرا مانی
همند، چیزی که نام جهان راه سپوت در میان تهران منتشر شد و مانی
بیشتری بر علیه حکومت مانی باعث شد و بر سر سگهائی بروسی و
ارواح روز تومند ارتش مسلح انتقال شده بود، با جمله سگهائی بروسی و
غریبا مدانی از استیک رینگه و مصادات تلویزیون ساخته شد، از این قبیل
سگهائی بروسی سپوت توسط بر آمدن جوانی که حاملی کوکل می‌نمود و رسنگ
بودند و رومنه جاساخه شد اما توسط بر آمدن نظمه سلح ارتش که اوجه در و
انجا از مغانل گروه بودند و بعضی سگهائی بودند تا بود میند، در سلسله
محل روز ارتش با وجود تلویزیون می‌نمودند، سربازان را بسوز، آرزو بودند و رسنگ
مخبر تلویزیون سربازان مسلح در کوه های تویی تویی تانک می‌نمودند بعد از ای
شایک میوات سنگین و سنگ یک لحظه قطع می‌شدند، نظیر این قتل عام در جنوب